

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET

2017/2018-as tanév

FELVÉTELI TESZT

MAGYAR NYELVBŐL

a 2018/2019-es tanévre
a tehetséggondozó nyelvi gimnáziumok és tagozatok részére

JAVÍTÓKULCS

1. János-vitéz

a) Pl. Féltékenységből, nem akarja, hogy Iluska elmenjen tőle, mert nem lesz, aki őt szolgálja, stb. Minden helyes érvelő válasz elfogadható, amelyből kitűnik a szöveg ismerete és megértése.

3 pont

b) A király feladatokat ad a kérőknek, esetleg a sárkányt le kell győzni, átváltozásnál fel kell oldani a varázslatot stb.

3 pont

2. Az idei év Mátyás király-émlékév, Mátyás királlyá választásának 560. évfordulója miatt.

a) Nevezd meg azt az műfajt, amelyből ismered Mátyás király történeteit!

Mese, népmese (anekdota, monda)

A fentiekből egy helyes választ várunk.

2 pont

b) Írj három jelzőt, amely jellemzi a királyt ezekben a történetekben!

Igazságos, álsruhás, furfangos, jószágos, bölcs, segítőkész, országjáró, művészetkedvelő, reneszánsz uralkodó stb.

Minden válasz, amely a fentiekkel jelentésében megegyezik, elfogadható.

3 pont

3. A táblázat irodalmi fogalmakat tartalmaz, írd be a megfelelő helyre ezeknek a fogalmaknak a jellemzőit! (mindegyikhez három tartozik)

14 sor, dicsőítő, kisépika, komédia, színház, 4 versszak, ünnepélyes, narrátor, aprólékos leírások, líra, dialógusok, magasztos tárgyú.

Dráma	Szonett	Óda	Elbeszélés
komédia	14 sor	dicsőítő	kisépika
színház	4 versszak	ünnepélyes	narrátor
dialógusok	líra	magasztos tárgyú	aprólékos leírások

Minden jó válasz 0,5 pont

6 pont

4. A lajhár befelé forduló, zárkózott, lusta, csendes, befelé figyel, álmos, nem a külvilágra koncentrál, nem tudni, mire gondol, bolygókon ível át gondolkodása stb.

A lajhár Harry Potter, átkarolja a fát, azon csüng, öleli a lába között, mint Harry Potter a seprűjét, amelyen lovagol, misztikus lény stb.

6 pont (2x3)

5. Kösd össze a szerzőket, a műcímeiket és a szereplőket!

Arany János

Toldi

Bence

Móricz Zsigmond

Légy jó mindhalálig

Pósalaky úr

Petőfi Sándor

János vitéz

francia király

Gárdonyi Géza

Egri csillagok

Dobó István

Minden jó válasz 0,5 pont

6 pont

6. Olvasd el Mátyás Iván *Csutak és a szürke ló* című regényének részletét, és válaszolj a kérdésekre!

a) Miért értelmezhető szigetként a regényrészletben leírt hely? Indokold röviden!

Mert elszigetelt hely, magányos senki földje, amely a gyerekeknek búvóhelyül szolgálhat, lehetőséget nyújtva a játékra, a titkok őrzésére, és az összetartozásra.

4 pont

b) Szerinted mire jó egy sziget? Te mit kezdenél a saját szigetteddel?

Kreatív válaszokat várunk. A tanulók egyéniségüktől függően választhatnak saját szigetet. Utaljanak az elvonulásra, arra, hogy az ember is sziget stb.

4 pont

7. Mátyás említett regényében a szürke ló filmszínnyelgá válogzik át. Népmeséinkből ismerjük a táltos paripát. Mit tudsz róla?

Népmeséinkben a táltos paripa egy sovány, elgyengült ló, értéktelen, kigúnyolt állat, csak a beavatott ismeri fel különleges, csodás képességeit. A népmesék szerint a lónak égő paraszt kell ennie, amelytől erőre kap és, aranyszörű táltos paripa válik belőle.

Más megfogalmazás is elfogadható.

3 pont

8. Írj egy kb. 8 mondatos fogalmazást a mostani iskoládról és arról, hogy miért szeretnél ebbe a gimnáziumba járni! Az írásodban legyen hasonlat és alliteráció! Húzd alá ezeket és írd fölédük, hogy melyik mi!

Pontozás: 6 pont

A fogalmazás minősége, a tanuló kreativitása: 2 pont

Hasonlat: 2 pont

Alliteráció: 2 pont

Több hasonlat vagy alliteráció is szerepelhet a szövegben, de elég, ha a tanuló egyet megjelöl.

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi verset, majd válaszolj a kérdésekre!

a) Milyen balladai vonásokat ismersz fel a versben?

Ismétlések, a cselekmény szaggatottsága, balladai homály.

3 pont

b) Szerinted ballada vagy inkább vígballada a fenti szöveg? Véleményed indokold is néhány mondatban!

A hangvétel ironikus, a kisfiú nézőpontja miatt a téma komikusnak tűnik. A téma valójában tragikus, a vers balladaparódiaként is értelmezhető. Helyes indoklás esetén a válasz elfogadható.

3 pont

c) Ki írt „mama-verseket” a magyar irodalomban?

József Attila (Petőfi Sándor is elfogadható, illetve azok a szerzők, akiktől anya-verset olvastak a tanulók az általános iskolában.)

2 pont

d) Írd le egy Arany János-ballada címét!

A walesi bárdok, Szondi két apródja stb.

2 pont

10. Írj az alábbi vers alapján tömör egy naplóbejegyzést!

INGRID SJÖSTRAND: ANYUBAN AZT NEM BÍROM

A naplóírás műfaji követelményeinek megfelelő szöveg legyen (dátum, személyesség stb.), a vers szövegére reflektáló megoldást várunk! Minden kreatív megoldás elfogadható.

4 pont

11. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Milyen mássalhangzótorvényeket ismersz fel a fenti szöveg kiemelt szavaiban? Jelöld aláhúzással, hol érvényesül a szóban, majd írd a vonalra a pontos megnevezést!

- a) dolgoztam zöngésségi - részleges hasonulás
- b) mosással – (írásban jelölt) teljes hasonulás
- c) adott nevelőszülőkhöz – rövidülés

6 pont (3x2)

12. Bontsd elemeire a fenti szöveg alábbi szavait a szokásos módon, majd kösd össze a szót a megoldással!

<i>ház-ak-nál</i>	<i>1+3+4</i>
<i>olvas-ó-könyv-em-ben</i>	<i>1+2+1+3+4</i>
<i>vissza-hoz-ott</i>	<i>1+1+3</i>
<i>három-esztendő-s</i>	<i>(1)+1+2</i>
<i>harm-adik-os</i>	<i>1+2+2</i>

5 pont (5x1)

13. Keress egy példát az előző oldali József Attila-szövegből a megadott névmásokra!

- a) személyes névmás: ÉN (engem, bennünket)
- b) mutató névmás: EZ (itt)
- c) visszaható névmás: MAGAM

6 pont (3x2)

14. Milyen szófajúak a József Attila-szöveg kiemelt szavai? Írd a meghatározást a szó melletti vonalra!

- a) harmadikos - melléknév
- b) két - számnév
- c) is - kötőszó
- d) s - kötőszó
- e) disznópásztorkodtam – ige

10 pont (5x2)

15. Oldd meg a 11. feladatban olvasható szöveg alábbi mondatával kapcsolatos feladatokat!

Részpont is adható: 1 jó állítmány-meghatározás: 1 pont, alárendelő viszony: 1 pont

Határozd meg a tagmondatok közötti viszonyt! TÁRGYI ALÁRENDELŐ

Írd ki az állítmányokat! MEGÁLLAPÍTOTTÁK, NINCSEN

4 pont (2x2)

16. Lásd el a VÁG igét a megfelelő **igekötővel** úgy, hogy a keletkezett szó a következőket jelentse:

a) *nagyzol, dicsekszik: .FELVÁG.....*

b) *szó szerint megtanul: .BEVÁG.*

c) *rögtön válaszol: RÁVÁG*

d) *elkezd: BELEVÁG*

8 pont (4x2)

17. Írj 3 olyan **szólást vagy közmondást**, amelyben valamely **testrész** neve szerepel! (Például: Megüti a bokáját.)

Lehetséges megoldások: *Megüti a bokáját. Leesik az álla. Bekötik a fejét. Feni a fogát valamire. Ég a keze alatt a munka. Itt a kezem, nem disznóláb! Kopog a szeme az éhségtől. Rossz szemmel néz valamit. Füle botját sem mozdítja.*

Minden olyan szólás elfogadható, amelyben testrész szerepel!

6 pont (3x2)

18. Képezz igeneveket a KÜLD igéből! Helyezd be válaszaidat a következő táblázatba!

küldeni, küldő, küldött, küldendő, küldve (küldvén)

5 pont (5x1)

19. Írd be a hiányzó betűket!

Jóka... Mór: (*Jókai*)

..tvös József: (*Eötvös*)

Madá.. Imre: (*Madách*)

Rákó..i Ferenc: (*Rákóczi*)

épi...eti: (*éppíteti*)

mon...el neki! (*mond*)

játs..unk vele: (*játsszunk*)

cseppfo...ós: (*cseppfolyós*)

1–2 jó válasz: 2 pont, 3–4 jó válasz: 4 pont, 5–6 jó válasz: 6 pont, 7–8 jó válasz: 8 pont

20. Állapítsd meg, hogy milyen típusú állítmányt tartalmaz az alábbi mondat! Karikázd be a helyes válasz előtti betűjelet!

a) igei állítmányt

b) névszói állítmányt

c) igei-névszói állítmányt

2 pont